

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
3 april 2020
Kenmerk
COS/U202000269
Lbr. 20/012
Telefoon
070 373 83 93
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Update coronacrisis

Samenvatting

In deze ledenbrief een aantal ontwikkelingen van de afgelopen week in de coronacrisis.

Aan de leden**Datum**

3 april 2020

Kenmerk

COS/U202000269

Lbr. 20/012

Telefoonnummer

070 373 83 93

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Update coronacrisis

Geacht college en gemeenteraad,

Net zoals de afgelopen twee weken ontvangt u van ons op vrijdag een update van een aantal ontwikkelingen naar aanleiding van de coronacrisis. We gaan in op een aantal veel gestelde vragen, informeren u over het aankomend overleg met het kabinet over de financiële verhoudingen en de inventarisatie van mogelijkheden om de ALV op een andere manier vorm te geven.

Jaarcongres naar 2021, ALV van 10 juni verschuift

Zoals in de vorige ledenbrief aangekondigd is het VNG Jaarcongres uitgesteld naar 2021. Daarmee kan ook de ALV van 10 juni niet doorgaan. Op dit moment worden de mogelijkheden onderzocht om een reguliere ALV te organiseren eind juni of om via een ledenraadpleging urgente en statutair verplichte besluiten voor te leggen aan de leden. Op 23 april spreekt het bestuur over de mogelijkheden, daarna kunnen we u informeren op welke wijze we de besluitvorming organiseren.

Overleg met kabinet over financiële gevolgen

Twee keer per jaar heeft de VNG, samen met IPO en de Unie van waterschappen, overleg met het kabinet over de financiële verhoudingen met het Rijk. Het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (BOFv) zal dit voorjaar in het teken staan van de coronacrisis en de financiële impact hiervan op de decentrale overheden. Het overleg vindt volgende week plaats.

We zullen met het kabinet bespreken hoe we zo snel mogelijk tot goede afspraken kunnen komen over het opvangen van de financiële gevolgen van alle maatregelen die gemeenten op dit moment treffen in verband met de coronacrisis. In de afgelopen weken zijn er al heel snel afspraken gemaakt met enkele ministeries op grote thema's, zoals de bijstand aan zelfstandigen en het doorbetalen van zorgaanbieders in het sociaal domein. Maar ook op veel andere terreinen zullen er financiële effecten optreden. De VNG is al deze effecten nu in kaart aan het brengen, zodat ook

hier goede afspraken over gemaakt kunnen worden met het Rijk. In hoeverre er per beleidsterrein een passende financiële regeling nodig is, of dat er een meer generieke financiële oplossing mogelijk is, zal de komende weken worden bepaald.

In het BOFv zal ook besproken worden in hoeverre de corona-crisis aanleiding geeft tot nadere afspraken over de normeringssystematiek, om gemeenten de komende jaren zoveel mogelijk financiële zekerheid te bieden en nieuwe neerwaartse bijstellingen van het accres te voorkomen. Veel van de extra maatregelen die het kabinet heeft getroffen om de crisis te bestrijden, zullen namelijk niet leiden tot een hoger accres, omdat ze buiten de zogenaamde financiële kaders worden opgevangen (en daarmee niet bijdragen aan de hoogte van het gemeentefonds, volgens de begrotingssystematiek).

Belastingen

De VNG krijgt vragen van gemeentebestuurders over een mogelijk overleg van het kabinet met de VNG over lokale heffingen, in het bijzonder de toeristenbelasting. Gelet op de voortvarende wijze waarop gemeenten de kwijtschelding en stopzetting voor zowel de toeristenbelasting als andere lokale belastingen en heffingen oppakken, is op moment geen nader afzonderlijk overleg voorzien.

Veel gestelde vragen

De maatregelen met betrekking tot het coronavirus hebben veel impact op gemeenten. Via de VNG website informeren wij u met dagelijkse nieuwsberichten, veel gestelde vragen en relevante links. Hieronder een aantal actuele punten.

Continuïteit financiering Zorgaanbieders

De VNG krijgt veel vragen over de gemaakte afspraken tussen Rijk en VNG over continuïteit van financiering zorgaanbieders. Ook krijgen we signalen dat er gemeenten zijn die zorgaanbieders eerst verwijzen naar de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging ten behoeve van behoud van Werkgelegenheid (NOW). Dat is niet de bedoeling. Het haalt de landelijk bestuurlijk gemaakte afspraken onderuit en veroorzaakt onrust, hetgeen niet wenselijk is in deze crisistijd. Daarom nogmaals een overzicht van de gemaakte afspraken.

1. Als blijkt dat zorgaanbieders overduidelijke meerkosten maken als gevolg van de coronacrisis (voortkomend uit de RIVM maatregelen), dan zal het Rijk deze extra kosten van gemeenten vergoeden.
2. Als zorgaanbieders als gevolg van de coronacrisis op andere wijze zorg gaan verlenen, vraagt dit om ruimte en flexibiliteit in de verantwoording.
3. Als blijkt dat zorgaanbieders minder zorg leveren en dus te maken hebben met omzetzaling, is het uitgangspunt de financiering aan aanbieders onverminderd door te laten gaan en de gecontracteerde aanbieders *niet* door te verwijzen naar de NOW. De NOW is bedoeld voor ondernemers die niet betaald worden uit publieke middelen (zorgaanbieders zijn dat wel). Doorbetaling is meer dan liquiditeitssteun, het gaat om financiering van kosten, ook als daar geen prestatie tegenover staat in deze buitengewone omstandigheden.
4. Vóór de zomer maken Rijk en VNG afspraken over de compensatiemogelijkheden van de uiteindelijke effecten die de coronacrisis heeft gehad.

Inmiddels komen er bij de VNG begrijpelijkerwijs allerlei vragen binnen. Wat valt er allemaal onder meerkosten? Hoe voorkomen we dat er misbruik van gemaakt wordt, bijvoorbeeld doordat ondernemers vanuit de gemeente doorbetaald worden en tegelijk hun onderaannemers of medewerkers naar de NOW verwijzen? Op welk omzetsniveau betaal ik door? Moeten er nieuwe administratieprotocollen komen om rechtmatigheid te garanderen? Op welke wijze gaat de compensatie naar gemeenten plaatsvinden, via het gemeentefonds of bijvoorbeeld via een specifieke uitkering?

Het zijn begrijpelijke vragen waarvan we de antwoorden de komende weken uitwerken. We proberen daarin nauw aan te sluiten bij de oplossingen die in de Zorgverzekeringswet en de Wet Langdurige Zorg worden gekozen, ook omdat aanbieders vaak in meerdere domeinen werken. De afgelopen week zijn er daarom vijf themagroepen gevormd: over 1. Meerkosten, 2. Doorfinanciering/bekostiging; 3. Rechtmatigheid; 4. Gevolgen corona voor PGB; 5. Financiële effecten en compensatie na corona. Zij zullen deze vragen (op korte termijn) gaan uitwerken. In deze themagroepen zitten medewerkers van het VNG-bureau, het Rijk, alsook diverse experts vanuit gemeenten. We werken hier hard aan en zodra de richtlijnen of handreikingen klaar zijn, zullen we die met u communiceren. In de tussentijd is het advies om in regionaal verband vanuit bovenstaande afspraken te komen tot werkbare afspraken. We zien dat dit in de praktijk ook al ontstaan.

De hoofdlijn daarbij is om waar mogelijk de zorg zoveel mogelijk te continueren, desnoods in aangepaste vorm.

Clientervaringsonderzoeken (CEO) Jeugd en Wmo

Deze onderzoeken worden uitgevoerd, zodat de resultaten uiterlijk 1 juli kunnen worden aangeleverd. Gemeenten krijgen op korte termijn (zodra de procedure voor de aanlevering van de resultaten CEO bekend is) een brief van VWS over de aanleverprocedure en aanlevermogelijkheden in 2020 met daarin informatie over flexibiliteit van aanlevering door de coronacrisis.

Levensmiddelenbranche

Afgelopen week heeft de VNG op verzoek van de levensmiddelenbranche en het ministerie de gemeenten opgeroepen waar mogelijk gehoor te geven aan het tijdelijk verruimen van de aanvoertijden voor supermarkten en het openstellen van zelfbedieningsgroothandels voor consumenten. Daarvoor staan op onze site een aantal modelgedoogbeslissingen waarmee u dit besluit formeel kunt maken.

Om grote drukte bij supermarkten te voorkomen rondom het Paasweekend en daarmee gepaard gaande volksgezondheidsrisico's adviseren wij u ruimhartig om te gaan met de verzoeken voor verruiming van de openingstijden op Goede Vrijdag. In de Winkeltijdenwet is opgenomen dat winkels op deze dag open mogen zijn tot 19.00 uur. Gemeenten mogen zelf besluiten om dit te verruimen. Advies is om politie en BOA, vanuit het oogpunt van handhaving, te informeren over dit besluit

Oproepen aan gemeenten

Huurders

Een aantal verhuurders (Aedes, IVBN, Kences, Vastgoed Belang) publiceert vandaag, met oog op de coronacrisis, een statement tegen huisuitzetting. De VNG steunt deze oproep. Gemeenten door heel Nederland zijn hard bezig om de noodmaatregelen van het kabinet verder vorm te geven.

Voor de VNG/de gemeenten is het vanzelfsprekend dat huurders in deze coronacrisis niet op straat worden gezet.

Sneller betalen en doorgaan met inkopen en aanbesteden

Veel bedrijven staan onder druk door teruglopende omzetten en liquiditeit. Het verzoek aan gemeenten is om waar mogelijk de snelheid van betalingen te verhogen zodat bedrijven niet omvallen door liquiditeitsgebrek. Daarnaast het verzoek om zoveel mogelijk inkoop- en aanbestedingsprocedures door te laten gaan zodat de pijn niet stopt.

Oproep: Laat jouw gemeente zien in een VLOG

Gemeenten staan vol in de aandacht tijdens deze crisis, maar hoe zichtbaar is het wat gemeenten in deze dagen doen? Wij willen de zichtbaarheid van de gemeente vergroten door vlogs te verzamelen uit heel Nederland. Op de VNG-kanalen delen we korte vlogs van burgemeesters, wethouders en raadsleden die een zorg, uitdaging of oplossing in hun gemeente laten zien.

Daarom zijn we op zoek naar gemeenten die zichzelf willen laten zien aan Nederland. De montage verzorgen wij. Meld je gemeente aan door contact op te nemen met Jesse de Jong (jesse.dejong@vng.nl, 06 3984 6437)

Start als nieuwe Algemeen directeur

Woensdag 1 april begon ik, vanuit huis, in mijn nieuwe baan als Algemeen directeur van de VNG. Toen eind vorig jaar bekend werd dat ik Jantine Kriens zou opvolgen had ik andere gedachten bij mijn eerste werkdag. Ik hoopte snel persoonlijk kennis te maken met mijn nieuwe collega's, ik had congressen en provinciale bijeenkomsten willen bezoeken en ik keek ernaar uit om u, de leden, te ontmoeten. Helaas moet het persoonlijke contact nog even wachten. Ondertussen zoek ik naar mogelijkheden om dat contact wel te leggen, maar dan op een digitale manier.

Er komt veel op gemeenten af. Door deze crisis blijkt eens te meer dat het lokaal bestuur van groot belang is voor het welzijn en welzijn van onze inwoners. Het werk dat u voor uw inwoners doet, is van onschatbare waarde. De VNG doet er alles aan om u daarbij te ondersteunen door nu in te springen op acute vragen en problemen, maar ook door na te denken over wat de gevolgen zijn voor de langere termijn.

Ondanks het feit dat ik jullie niet persoonlijk kan ontmoeten, heb ik er alle vertrouwen in dat wij er de komende maanden samen doorheen komen. Ik zet alles op alles om de behoeften en belangen van de leden zo goed mogelijk te behartigen.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. L.K. (Leonard) Geluk
Algemeen directeur